

Basının ve Kamuoyunun Dikkatine

HAYVANCILIĞIMIZ VE TÜKETİCİ SAĞLIĞI İTHALAT KISKACINDA

Tarım ve Köyşleri Bakanlığı, 16 Temmuz 2010 tarihli Resmi Gazetede yayımladığı “Kasaplık ve Besilik Sığır Cinsi Hayvanların İthalatında Kontrol Belgesi Alınabilmesi İçin Aranacak Şartlar Hakkında Tebliğ”i ile sadece Et ve Balık Kurumu (EBK)'na verilen ithalat yetkisini özel sektöre de açarak ithalatın spekülasyonu engellemek veya piyasayı regüle etmek için yapılmadığını resmen belgelemiştir. Bakanlıkça yayımlanan Tebliğ, canlı hayvanların özel ve resmi kombinalar ile hayvancılık konusunda faaliyet gösteren ve bu konuda yatırımı olan kişi ve kuruluşlar tarafından da ithal edilmesinin önünü açarak miktar ve zaman sınırlaması olmayan bir ithalat sürecini ve ülke hayvancılığının çöküşünü başlatmıştır.

Bilindiği üzere, birçok kereler yetkililer tarafından yapılan açıklamalarla et ya da hayvan ithalatının düşünülmediği kamuoyuna duyurulmuş, Sayın Başbakan'ın artan et fiyatlarını ucuzlatmak için talimat vermesi üzerine **et fiyatlarını dengelemek ve spekülasyonu önlemek amacıyla** EBK'na canlı hayvan ithalatı yapma yetkisi verilmiştir. Bu kapsamda, şimdye kadar, toplam 116.000 ton canlı hayvan ithalatı için iki ayrı karar çıkartılmıştır. Ancak; sektörde spekülasyon yapıldığı iddialarına karşın bu konuda bir yaptırım uygulanmamış, varsa spekülatörler ortaya çıkarılamamıştır. İlk ithalat yetkisinin verildiği dönemde de et ithalatının çözüm olmadığını ifade etmiş, Doğu'da hayvancılığı canlandırmak için yaşatıldığı iddia edilen, EBK, piyasada Müdahale Kurumu işlevi görmediği sürece, ithalat bu ülkenin hayvancılığına vurulan darbe olacaktır demiştik. Gelinen noktada, ne yazık ki, kamuya verilen ithalat yetkisine özel sektöre verilecek izinler de eklenmiştir.

Şimdi, bir Kamu kurumunun yapamadığını kar amaçlı kurumların yapmasını beklemekteyiz. **Bu karar bir tek şeyin ifadesidir: ülkemizin et ihtiyacı artık ithal yolla karşılanacaktır. Kasaplık ve besilik hayvan ithalatı bir müddet sonra et ithalatını da kapsayacak şekilde genişletilecektir.** 1996 yılından beri hayvan ve et ithalatı yapılması yasaklanmışken, birdenbire ne olmuştur da politika değişikliğine gidilmiştir? Bu kısa zaman içerisinde, et üreticimizin girdi fiyatları gerçekçi politikalarla düzenlenmiş ve rekabet edebilir hale mi getirilmiştir? Yeni yatırımlara teşvik adı altında getirilen uygulamalar küçük üreticileri ve bu işin asıl sahiplerini korumaktan uzak görünmektedir. Piyasa dengeleri ithalattan etkilenmeyecek kadar sağlam mı kurulmuştur? Özel sektör ithalatı kar amacıyla değil, kamu yararına mı gerçekleştirecektir?

Sütçülüğün geçmiş yıllarda yaşadığı sorunlar sonucu üreticinin damızlık hayvanlarını kesime göndermesi sonrasında, sütçülüğe dayalı olarak yürütülen besi ve kasaplık hayvan temininde de sorunlar yaşanmaya başlamış, azalan küçükbaş hayvan varlığı ile birlikte et arzında açık oluşmuştur. Yani, süt üretimi politikalarındaki yanlışlıklar sadece süt üreticilerini olumsuz yönde etkilemekle kalmamış, et fiyatlarında da artışa neden olmuştur. Süt piyasasında büyük dalgalanmalarla üretici fiyatları maliyetlerin altına düşüp sektöre müdahale gerektiğinde serbest piyasa koşulları savunulurken, şimdi spekülatif artışı engellemek söylemiyle özel sektöre ithalat yetkisi verilmektedir. Ana gıda maddesini ithal eder duruma gelen ülkemizde artık ithalatı genişleterek yapılan hataları tekrarlamak yerine daha ciddi ve bağlayıcı kararlar alınması gerekmektedir.

İthalat yoluyla sağlanacak hayvanların sağlık durumunun uygun olduğunu garanti edecek koşulların sağlanacağı da şüphelidir. İthal besi hayvanlarının karantina süresince dağıtılmayacakları bir taahhütname ile düzenlenecek, karantina süresince tazminata konu bir hastalık çıkması halinde, hayvanlar tazminatsız olarak itlaf edilecektir. Bu koşulların nasıl sağlanacağı merak konusudur. Kasaplık hayvanlar ise, karantinaya dahi alınmadan doğrudan kesime gönderilecektir. Özellikle bugüne kadar ithalat yasağının sebebini oluşturan Deli Dana Hastalığı hala varlığını korumakta ve en az risk taşıyan ülke grubunda bile görülmeye devam etmektedir. Diğer taraftan, insan sağlığı için tehlikeli olduğu kanıtlanmış

yasaklı hormonların ithal hayvanlarda kullanılıp kullanılmadığı, bu yolla tüketicilerin ne kadar risk altında olduğu da bilinmemekte ve ülkemizde bunların tahlillerini yapabilme olanakları kısıtlı bulunmaktadır. Buna ek olarak, bu hastalığın takibine ve izlenmesine yönelik Türkiye'de etkin bir program olmadığı her yıl yayınlanan AB İlerleme Raporları'nda da ifade edilmektedir. Bilindiği üzere, ABD hayvan hastalıkları yönünden kendisi ile aynı risk grubunda bulunan ülkelerden dahi hayvan ithal etmemektedir. Bu da Türkiye'nin ithalat kararı alırken neden daha temkinli olması gerektiğini ortaya koyan sebeplerden bir diğeridir.

Bir kez daha ifade ediyoruz; ithalat hayvancılığın düzenlenmesinde ve sağlıklı et arzının gerçekçi fiyatlarla sağlanmasında çözüm yolu değildir. Et ithalatı bir çığ gibi büyüyerek hayvancılık sektörünü ortadan kaldırmaya başlamıştır.

İzlenen yol, eti dünyadaki birçok ülkeden daha az ve pahalı tüketen ülkemiz vatandaşları açısından sadece etin menşeiini değiştirmektedir. Hayvancılığın geliştirilmesi, halkımıza yedirilecek yerli veya ithal etlerin güvenli şekilde arzının sağlanması için gerekli politikaların izlenmesi ve kaynağın ayrılması birincil hedef olmalıdır. Tarımın, serbest piyasa koşullarına terk edilemeyecek kadar stratejik bir sektör olduğu ve gelişmiş ülkelerce de böyle yönetildiği akıldan çıkartılmamalıdır. Kamuoyuna saygı ile duyurulur.

TMMOB Gıda Mühendisleri Odası
Yönetim Kurulu a.
R. Petek ATAMAN
Başkan